

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Scientiæ Radius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

culo videntur perfimiles; omnium enim rerum creaturarum species habent in intellectu, eaque etiam attingunt & penetrant, ad quæ lux non potest accedere. Crystallinum verò speculum obiecti, quòd inter gemmas nihil præ *Crystallo luci* similis invenitur; neque Sole eget, quia etiam noctes illustrat. *Crystallus* ipsa dat rebus lucem, quæ cum species emittunt, rursus ad *Crystallum* referuntur, adeoque amabili quodam & arcano lusu & commutatione naturæ, dat gemma lucem, & speciem recipit pro luce. Deinde speculo vigiliæ Sapientium aptè exprimentur; semper enim speculum vigilat, nunquam oculum claudit, ut rerum simulacra repræsentet. Etiam tenebras (quamvis sine specie) ostendit, tamen in speculo nemo adhuc vidit. Tale in *VEN. Arnesto* Scientiarum speculum fælix habebat *Bohemia*, meritoque hunc ei Crystallorum radium adscribit. Sed alioqui Crystallum *Bohemiæ* Natura dedit, ut Gemmarius Rudolphi peritissimus attestat:

Anselmus de tur: reperiuntur, in Bohemia montibus, sæpe in agris, Crystalli (ut prope Carenbergam, & Tsatroniam) tantâ elegantia, ut vix ab Orientalibus distinguas; omnes a Natura sunt sexangulares, L. 2, C. 73. cuius rei difficilis est ratio, &c.

SCIENTIÆ RADIUS.

Adversus
nimium curio-
sa Ingenia
fertur au-
thor.

Nullum tam lethale vulnus, quàm à Scientia Orbis accepit. Arbor una non modò Corpus, sed etiam Animas infecit. *Hinc illa lacryme!* infantum, virorum, omnis sexûs, omnis ætatis. Nec tamen moniti cessamus vulnera quærere, ut ætas puerorum, quæ curiosa, in acie cultri & novaculæ libenter occupatur. Scientiis optimum medicamentum *Fidem* Christianam, opposuit *Devs*, quam scientiis omnibus fecit certiolem. Desinant igitur curiosi in Fidei rebus ineptire! Optimus jaculator, dum jaculatur in punctum, punctum non videt; optimi ictus argumentum est, non videre. Aliud itidem hominum reperitur genus, qui omnia sciunt. *Faciunt, ne intelligendo, ut nihil intelligant.* Nullum scientiæ impedimentum est majus, quàm scientia; zelotypæ sunt scientiæ, & faciunt chaos, quod mens una

Terent.

non evolvat. Te & statum respice; qui scientiam quæris, tua in scientijs quære. *Ut apes*, quæ tantum in floribus suis sedent, cæteros honorant, & aliquando ad florum aures admurmurant. At *Formica*, fateor, etsi laboriosæ sunt, per arborum ramos, huc atque illuc instabili vestigio vagantes, inutiliter fatigantur. Post mille sursum ac deorsum consuantos discursus, vix aliam muscæ domum pro præmio reportant. Forsthan ideo *speculo Mercurius fixus* additur, ut sciamus, optime species & imagines rerum reddi, cum erraticum de se ingenium certæ rei, suoque objecto affigitur; *scientia enim est finitorum*, & ordinem & comprehensionem amat; *ordo verò est anima disciplina*. *Asserculi pictorum* (quos manu sinistra tenere solent) omnes ex penicillis trahunt colores, imaginem nullam repræsentant, quia confusi sunt; & quid confusio aliud, quàm confusionem pariat? VEN. *Arnestus* statui suo imminens, sua sciebat; sapiebat ad sobrietatem; inde *Sapientia* dicitur. Sibi canebat & Musis, atque in occulto, velut tenerrimus *mori vermiculus*, de prudentissima Virgine MARIA opus eviscerabat. Omnia munda mundis, omnia niveis animis in nivem, lucidis in lucem vertuntur. Crystallum ex nive nasci dicunt; candor non sufficit: frigida est omnis scientia, nisi pietate incalescat. Hinc ille, quamvis Lucifer Angelus, Crystallinos affectabat radios, *sedebo*, inquit, *in lateribus Aquilonis! Frigidus est ille locus*, respondet Bernardus. At VEN. *Arnestus* Crystallum suam vertebat ad Solem, ut non modò lumen de lumine, sed etiam calorem ex divino calore mutuaretur.

Aristot.
Scientiæ debet affectio conjungi.

IV. HUMANÆ BEATITUDINIS RADIUS

EX GEMMIS, QUAS GRANATAS VOCANT.

VEN. ARN. I. ARCHIEPISCOP. ECCLESIAE PRAGENSIS.

UNam gemmam habet *Bohemia*, primæ inter suas dignitatis, quæ venustate, duritiâ, splendore, Orientem provocat, *Granata* vocatur, Carbunculi specie. Ita sentit princeps, Patrum ætate, *Gemmarius Boërius*, & subscribit doctissimus *Sennertus*. Prior ille sic loquitur: *Granati, qui in Bohemia inveniuntur, omnes*

Anselm. Boët.
l. 1. de gemmis
c. 17. & 18. &
l. 2. c. 24. 25.
& 26.
Sennert. in E-
ptome Nat.
scient. l. 5. c. 6.